

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ตามความเห็นของประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ตามความเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านที่มีอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

3. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ตามลักษณะดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาล ในการวัดระดับการบริหารจัดการที่ดี เป็นการวัดที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการสำคัญของการบริหารตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา
3. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู มี 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักนิติธรรม
2. ด้านหลักคุณธรรม
3. ด้านหลักความโปร่งใส
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ
6. ด้านหลักความคุ้มค่า

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยระดับธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

4.1 ผลการวิจัยระดับธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิจัยพบว่า ระดับธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และ ด้านหลักนิติธรรม

4.2 ผลการเปรียบเทียบธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

4.2.1 เปรียบเทียบธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ ระหว่างอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุ 31 ปีขึ้นไป โดยรวมพบว่า โดยรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ

4.2.2 เปรียบเทียบธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ระหว่างการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา กับ อนุปริญญาขึ้นไป โดยรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4.2.3 เปรียบเทียบธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน ระหว่าง หมู่บ้านหมู่ที่ 1 ถึง หมู่ที่ 14 โดยรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคนาน

นาดูน จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน

4.3 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยสรุป ดังนี้

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

ควรให้ความสำคัญต่อการชี้คหลักข้อกฎหมายในการพัฒนาตำบล และประชาสัมพันธ์ กฎ ระเบียบให้ประชาชน ได้รับรู้ รับทราบและให้ดำเนินการ โดยระดมความคิดเห็นจากประชาชน มีการจัดอบรมการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมและในการทำงาน ชี้คเอาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ให้ประชาชนเป็นประชาคมในการตรวจสอบงานทุกอย่าง และควรมีการชี้แจงและรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละปี ให้ประชาชนทราบ เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการเข้ารับฟังการประชุมต่าง ๆ และ ต้องการมีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ รีบแก้ไขปัญหาด่วน หนทาง ให้ประชาชนสัญจรไปมาได้สะดวก ให้มีการส่งเสริมอาชีพและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนด้านหลักความคุ้มค่า ควรดำเนินการเฉพาะส่วนที่ประชาชน ได้ประโยชน์ จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และให้มีการปรับเปลี่ยนผู้รับจ้าง ไม่ให้มีการผูกขาด อยากให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในเขตตำบลหนองคู เช่นการจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตในชุมชนฟรี และให้มีการประเมินและจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ใหม่ทุก ๆ ปี

4.4 สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยสรุป ดังนี้

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูให้มีประสิทธิภาพควรรับความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักและนำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ในส่วนของพนักงาน/เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู เห็นว่าในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูให้มีประสิทธิภาพควรชี้คหลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่าและหลักความรับผิดชอบ โดยการปฏิบัติงานทุกอย่างต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกฎหมาย ที่ประกาศใช้

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย อภิปรายตามข้อสรุป ดังนี้

5.1 สมมติฐานการวิจัย : ระดับธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย ระดับธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวกิจ ศรีปีดดา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานตามหลักธรรมนูญของสถาบันอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม โดยพบว่าสถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมนูญอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทำงานโดยการมีส่วนร่วม มีความสามัคคี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กระจายอำนาจอย่างเสมอภาค พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และมีการประเมินผลงานที่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมนูญของเทศบาลเมืองหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมนูญของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรภัทร ชารีคำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรมงคล พันธุ์พาณิชย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นฟ้า อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ งานนอก (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล

โลกกระเบื้อง โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ เห็นว่าการปฏิบัติการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านทุกด้านคือด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ สุขสงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ มีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับต่ำ

อาจเป็นไปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ได้มีการดำเนินการในการบริหารงานอย่างเต็มที่ แต่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูยังไม่เข้าใจในหลักธรรมาภิบาลได้ดีเท่าที่ควรผู้บริหารและพนักงานผู้ปฏิบัติงานอาจยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหลักวิชาการมาสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลตามเจตนารมณ์ของหลักธรรมาภิบาล
2. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูยังขาดการประสานงานสื่อความหมายกับประชาชนผู้รับบริการเท่าที่ควรเป็น การให้บริการยังมีความเหลื่อมล้ำอยู่ในการให้บริการบางเรื่อง
3. การบริหารงบประมาณยังไม่มี ความโปร่งใสเท่าที่ควร การแก้ไขปัญหายังไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน
4. การทำความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของประชาชนนั้นยังมีน้อย จึงทำให้ระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 สมมติฐานการวิจัย : ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านที่มีอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ โดยรวม พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรภัทร ชารีคำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของภิรมย์ งานนอก (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน เห็นว่าการปฏิบัติการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันนี้ประชาชนที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน มีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนมีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้มีทัศนคติและความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สรณรงค์รินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน ทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรภัทร ชารีคำ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ

พยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของภิรมย์ งานนอก (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน เห็นว่าการปฏิบัติการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนที่จบการศึกษาต่างกัน มีโอกาสเข้าถึง ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้อย่างต่อเนื่อง อบต. ได้มีการจัดเวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเสนอความต้องการและปัญหาที่ ต้องการให้แก้ไข จึงทำให้ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามหมู่บ้าน ระหว่าง หมู่บ้านหมู่ที่ 1 ถึง หมู่ที่ 14 โดยรวม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวกิจ ศรีปีดธา (2546: บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา:ศึกษากรณีสถาบันราช ภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สถาบันราชภัฏมหาสารคามมีค่าระดับการปฏิบัติงานตามหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีค่าระดับการปฏิบัติงานเป็นร้อยละ 66.182 กลุ่มตัวอย่างที่มาจากหน่วยงานแตกต่างกัน มีความเห็นเรื่องระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรมงคล พันธุ์พาณิชย์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า การ เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นฟ้า อำเภอ จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรวรรณ ศิริเลี้ยง (2554:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสน อำเภอนาโพธิ์ จังหวัด มหาสารคาม พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสน อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคามตามความ

คิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัย พบว่า แตกต่างกันทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นไปได้ว่าพื้นที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่กว้าง

1. การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน บางหมู่บ้านได้มาก บางหมู่บ้านได้น้อย

2. โครงการพัฒนาของแต่ละหมู่บ้านไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเพียงแต่เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกสภา หรือผู้นำชุมชนเท่านั้น

3. ประชาชนบางหมู่บ้านไม่ให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร

ทำให้การให้บริการหรือการพัฒนาอาจไม่ทั่วถึงในทุกพื้นที่ ประชาชนที่มีหมู่บ้านอาศัยอยู่ต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองจู อำเภอนาคูณ จังหวัดมหาสารคาม จึงแตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ด้านหลักนิติธรรม อบต.ควรปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับตามที่บัญญัติไว้อย่างถูกต้อง และบังคับใช้อย่างเสมอภาค เช่น การออกระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ควรมีการแจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า และการประเมินภาษีทุกครั้ง เจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่แท้จริง

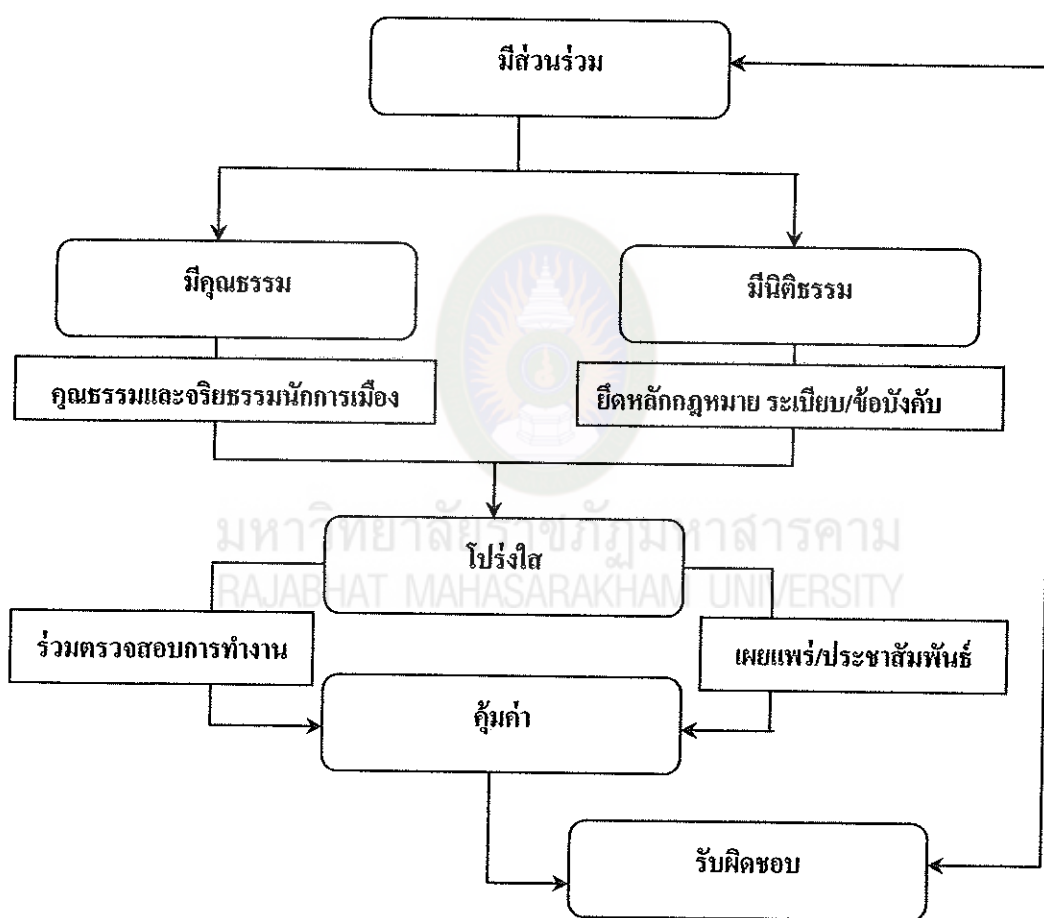
6.1.2 ด้านหลักคุณธรรม การดำเนินงานและการบริหารงานของ อบต.ควรมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นหลัก เช่น การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นการตกลงราคา ควรมีการคัดเลือกผู้รับจ้างที่เหมาะสม ไม่เอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องของตน จะทำให้งานที่ได้มามีคุณภาพต่ำ

6.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส อบต.ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนในตำบลได้ตรวจสอบการทำงานของ อบต. ได้อย่างเต็มที่ เช่น การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้งควรแต่งตั้งประชาชนเป็นคณะกรรมการตรวจรับร่วมด้วยทุกครั้ง ถึงแม้ว่าระเบียบจะไม่ได้บังคับว่าต้องมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยแต่เพื่อความ โปร่งใส ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วยทุกครั้ง

6.1.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ อบต.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องทุกข์แจ้งความเดือดร้อนได้อย่างสะดวก เช่น การจัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำตำบล หรือจัดผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ไว้ประจำทุกหมู่บ้าน

6.1.5 ด้านหลักความคุ้มค่า อบต.ต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่า อย่างเคร่งครัดและรัดกุม

ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ทั้ง 3 กลุ่ม มาสรุปเป็นรูปแบบการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 15 รูปแบบการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาคูณ จังหวัดมหาสารคาม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคูณ จังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY